

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLB100003
NAZWA OBSZARU Doliny Przysowy i Słudwi

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ A	1.2. Kod obszaru PLB100003	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Doliny Przysowy i Słudwi

1.4. Data opracowania 2011-07	1.5. Data aktualizacji 2024-09
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:	2012-04
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO	rozp. MŚ z dn. 29.03.2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie osop

2. POŁOŻENIE OBSZARU

B	A338	collurio		r	60	62	p		M	D			
B	A156	Limosa limosa		r	24	25	p		M	C	C	C	C
B	A156	Limosa limosa		c	47	47	i		M	C	C	C	C
B	A292	Locustella luscinioides		c	19	19	i		M	D			
B	A292	Locustella luscinioides		r	38	39	p		M	D			
B	A290	Locustella naevia		r	55	56	p		M	D			
B	A290	Locustella naevia		c	4	4	i		M	D			
B	A272	Luscinia svecica		r	15	19	p		M	C	A	C	B
B	A272	Luscinia svecica		c	11	11	i		M	C	A	C	B
B	A152	Lymnocyptes minimus		c	1	1	i		M	D			
B	A160	Numenius arquata		c	4	4	i		M	D			
B	A391	Phalacrocorax carbo sinensis		c	44	44	i		M	D			
B	A151	Philomachus pugnax		c	1800	1800	i		M	D			
B	A234	Picus canus		r	1	1	p		M	D			
B	A140	Pluvialis apricaria		c	17000	17000	i		M	C	B	C	B
B	A120	Porzana parva		r	4	4	p		M	D			
B	A119	Porzana porzana		r	2	2	p		M	D			
B	A195	Sterna albifrons		r	1	4	p		M	D			
B	A195	Sterna albifrons		c	24	24	i		M	D			
B	A193	Sterna hirundo		r	1	1	p		M	D			
B	A307	Sylvia nisoria		r	2	2	p		M	D			
B	A048	Tadorna tadorna		c	4	4	i		M	D			
B	A166	Tringa glareola		c	600	600	i		M	D			
B	A162	Tringa totanus		c	24	24	i		M	C	C	C	C
B	A162	Tringa totanus		r	18	19	p		M	C	C	C	C
B	A142	Vanellus vanellus		r	135	141	p		M	D			
B	A142	Vanellus vanellus		c	8700	8700	i		M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu

- jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	0.26
N07	15.01
N16	1.21
N10	60.29
N06	0.66
N23	0.0
N17	0.49
N12	22.08
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja położona jest na terenie dwóch województw: mazowieckiego i łódzkiego. Jest to obszar dolin dwóch niewielkich nizinnych rzek: Studwi i jej dopływu Przysowy. Dolina w granicach obszaru ma długość 31 kilometrów, rozciągając się od Szczawina Kościelnego do Retek. Szerokość obszaru uzależniona jest od szerokości doliny, która jest zmienna. W okolicach Złakowa Borowego i Gajewa obszar ma ok. 3 km szerokości, natomiast w okolicach Kaczkowizny wynosi niespełna 300 m.

Najwyżej położone są północne krańce obszaru; wysokości dochodzą tu do 106 m n.p.m. W kierunku południowym teren stopniowo opada, aby w okolicach Rętek i Pólki osiągnąć 87 m n.p.m.

W krajobrazie obszaru zdecydowanie dominują łąki kośne. Dolinę wypełniają utwory organiczne, w części jeszcze zachowane jako torfowiska niskie ale w większości już zmurzałe ze względu na przesuszenie wywołane zmeliorowaniem tych terenów i wyprostowaniem oraz pogłębieniem koryt rzecznych. Przed melioracją występowały tu łąki wilgotne. W zagłębieniach terenu zachowały się liczne, miejscami rozległe zabagnienia, które z kolei często sprawiają duże trudności w ich użytkowaniu. Tam tam gdzie prowadzone jest cały czas wykasanie, łąki - a tym samym siedliska odpowiednie dla migrujących ptaków - jeszcze się zachowały, natomiast w miejscach nieużytkowanych, zabagnionych przekształciły się w ziołorośla, turzycowiska i trzcinowiska z zakrzaczeniami wierzbowymi - siedliska odpowiednie dla podróżniczka czy gęgawy w okresie lęgów, nie odpowiednie dla ptaków migrujących. Łąki są zalewane w okresie wiosennym, natomiast latem, zwłaszcza, jeżeli opady są niewielkie, ulegają przesuszeniu. Miejscami w obrębie obszaru występują tereny leśne lub zadrzewienia. Najczęściej mają one postać niewielkich zagajników lub pojedynczych kęp drzew wokół oczek wodnych, wzdłuż cieków i rowów. Większy udział zwartych kompleksów leśnych jest w północnej części obszaru.

Skraje obszaru, położone na zboczach, znajdują się na utworach mineralnych i są zajęte przez role, tereny zabudowane lub lasy. W części północnej obszar obejmuje również rezerwat przyrody Jezioro Szczawińskie. Jest to dość duży zbiornik wodny otoczony przez torfowiska niskie i przejściowe, na których występują chronione gatunki roślin: rosziczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy, bagno zwyczajne, storczyk szerokolistny,

storczyk krwisty. Taflę jeziora na znacznej powierzchni pokrywa osoka aleosowata. Torfowiska porastają zbiorowiska olsów oraz zakrzaczeń wierzbowych, a także turzycowiska i trzcinowiska. Jezioro jest ważnym obszarem lęgowym dla rybitwy czarnej, zielonki, podróżniczka. W sąsiedztwie jeziora znajduje się szereg torfianek.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar ma istotne znaczenie dla ochrony ptaków migrujących w okresie wiosennym. W krótkim okresie czasu koncentrują się tu znaczne ilości ptaków wodno-błotnych. Ogółem obserwowano do 80 000 osobników różnych gatunków w okresie wiosennym. W okresie jesiennym obserwowano do 10 000 osobników. W okresie wiosennej migracji na terenie obszaru koncentruje się do 40 000 osobników gęsi białoczelnej, co stanowi ok. 4% populacji korytarza migracyjnego. Duże liczebności na przelotach osiąga również gęś zbożowa której koncentracje ocenia się na max. 1700i, czyli ok. 0,3% populacji korytarza migracyjnego. Liczebność gęgawy w okresie przelotów ocenia się na max 1600i czyli ok. 0,9% populacji tego gatunku w okresie przelotów w korytarzu migracyjnym. Gęgawa jest dodatkowo gatunkiem lęgowym na terenie obszaru. Występuje tu 18-36 par lęgowych czyli ok. 1,3% krajowej populacji lęgowej tego gatunku w Polsce. Wiosenne koncentracje siewki złotej dochodzą do 17000i, czyli ok. 1,7% populacji korytarza migracyjnego. Liczebność czajki w okresie przelotów dochodzi do 13000 osobników, co stanowi znaczące uzupełnienie liczebności ptaków w okresie migracji.

Na terenie obszaru koncentrują się również inne gatunki migrujące: batalion-1800i, łączak-550i, żuraw-270i, krzyżówka-2700i, świstun-1700i, cyraneczka-300i.

Stan zachowania dla migrujących gatunków oceniono na dobry - B, ze względu na dostępność miejsc żerowisk w postaci dużych przestrzeni siedlisk łąkowych i polnych. Łąki w okresie wiosny są zalewane wodami roztopowymi stanowiąc odpowiednie siedliska żerowe oraz odpoczynku dla ptaków migrujących. W okresie letnim większość łąk jest koszona, co zapobiega sukcesji roślinności drzewiastej oraz rozwojowi ziołorośli połąkowych. Siedliska użytkowanych pól obsiewanych głównie zbożami, kukurydzą znajdują się również poza granicami obszaru Natura 2000. Ewentualna renaturyzacja siedlisk przekształconych (np. łąk zarastających trzciną) nie jest procesem skomplikowanym, choć jest uzależniona od rodzaju prowadzonej działalności rolnej. Izolację dla gatunków migrujących oceniono jako C - nieizolowane, choć jest to ocena nie wnosząca do oceny populacji ptaków przelotnych. Tym niemniej nie występuje tu na pewno izolacja genetyczna, świadcząca o wysokich wartościach genetycznych migrujących populacji. Gatunki migrujące otrzymały ocenę ogólną B.

Na terenie obszaru stwierdzono regularne lęgi 19 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar ma szczególnie znaczenie jako teren lęgowy dwóch gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz gęgawy. Liczebność rybitwy czarnej ocenia się na 25-50 par, co przy szacowanej liczebności 4000 par oznacza występowanie tu od 0,6% o 1,3% krajowej populacji tego gatunku. Jedynym miejscem jej gniazdowania jest Jezioro Szczawińskie, gdzie stan zachowania siedliska oceniono na A - ze względu na trwałość warunków środowiskowych w postaci misy jeziora z otaczającymi je trzcinowiskami i zaroślami, objętymi ochroną rezerwatową. Izolację oceniono na C. Ogólna ocena znaczenia obszaru dla rybitwy czarnej to ocena dobra (B).

Kryterium kwalifikacji spełnia również podróżniczek, którego liczebność na terenie obszaru wynosi 15-19 par. Liczebność krajowa tego gatunku jest szacowana na 1300-1600i, wobec tego na terenie obszaru liczebność podróżniczka może wynosić od 1,2 do 1,5% krajowej populacji. Stan zachowania siedlisk podróżniczka określono na bardzo dobry A ze względu na optymalną strukturę siedlisk i niewielkie, aczkolwiek potencjalnie możliwe ryzyko jego zniekształcenia, izolację na ocenę C. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla tego gatunku to B.

Gatunkiem, który nieznacznie przekracza próg 1% krajowej liczebności w okresie lęgowym jest gęgawa. Na terenie obszaru jej liczebność lęgowa osiąga 18-36 par. Liczebność ta pozwala na zaklasyfikowanie tej populacji na ocenę C. Stan zachowania określający stan siedliska i możliwości jego odtworzenia oceniono na B - ze względu na występowanie w krajobrazie obszaru licznych oczek wodnych, torfianek, dużych płątów trzcinowisk i turzycowisk, które są bezpiecznym biotopem dla tego gatunku, ale również które są w pewnym stopniu zagrożone niestabilnymi warunkami wodnymi. Izolację oceniono na C - ze względu na położenie obszaru względem zasięgu geograficznego gatunku..

Ponadto obszar jest ważnym miejscem lęgowym dla błotniaka stawowego (*Circus aeruginosus*) - 18-22 pary, błotniaka łąkowego (*Circus pygargus*) - 8-10 par, rycyka (*Limosa limosa*) - 24-25 par,

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
L	E06		i
M	E01.03		i
L	E01		i
L	B01		i
M	F03.01		i
M	J02.02		i
L	G01		i
M	A02		i

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A05.01		i
M	X		b
H	A03		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne, O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

- - Dane niepublikowane kartoteki Mazowiecko-Świętokrzyskiego Towarzystwa Ornitologicznego - 2012
 Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Gostynin na lata 2003-2012 Malinowska E., Zielińska G.,
 Kaliszewski I., Kaźmierczak B. 1990 Dokumentacja projektowanego rezerwatu „Stawy Stępowskie” w woj.
 Płockim. Płock, msc MŚTO, BULiGL 2011 Inwentaryzacja ptaków na terenie doliny Przysowy i Słudwi
 wykonana przez MŚTO i BULiGL na zlecenie GDDKiA w latach 2010-2011 Wilk T., Jujka M., Krogulec J.,
 Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

[Powrót](#)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	53.11	PL02	3.44		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Jezioro Szczawińskie	*	3.44
PL04	Dolina Przysowy	*	53.11

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi
Adres:	Polska Traugutta 25 90-113 Łódź
Adres e-mail:	sekretariat.lodz@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Przysowy i Słudwi PLB100003 Link: http://dziennik.lodzkie.eu/legalact/2013/4131/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB100003

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--